

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1998-1999

16 MARS 1999

Proposition de loi modifiant la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignements

Proposition de loi modifiant la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignements

RAPPORT
FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DE L'INTÉRIEUR ET DES
AFFAIRES ADMINISTRATIVES
PAR MME LEDUC

Ont participé aux travaux de la commission :

1. Membres effectifs : Mme Milquet, présidente; MM. Buelens, Caluwé, Mmes Cornet d'Elzcius, de Bethune, MM. De Decker, Happart, Istasse, Mmes Jeanmoye, Lizin, M. Pinoie, Mmes Thijs, Van der Wildt, M. Vergote et Mme Leduc, rapporteuse.

2. Membres suppléants : MM. Coveliers, Desmedt, Erdman, Foret, Goris, Hotyat, Mme Merchiers, MM. Nothomb et Swaelen.

3. Autres sénateurs : MM. Anciaux, Boutmans et Daras.

Voir:

Documents du Sénat:

1-1268 - 1998/1999:

N° 1: Proposition de loi de Mme Milquet et consorts.

N° 2: Amendements.

1-390 - 1995/1996:

N° 1: Proposition de loi de Mme Milquet.

1-390 - 1996/1997:

N° 2: Avis du Conseil d'État.

1-390 - 1997/1998:

N° 3: Avis des commissions de suivi — Rapport.

N°s 4 et 5: Amendements.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1998-1999

16 MAART 1999

Wetsvoorstel houdende wijziging van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten

Wetsvoorstel houdende wijziging van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten

VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE BINNENLANDSE EN DE
ADMINISTRATIEVE AANGELEGENHEDEN
UITGEBRACHT
DOOR MEVROUW LEDUC

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : Mevr. Milquet, voorzitter; de heren Buelens, Caluwé, de dames Cornet d'Elzcius, de Bethune, de heren De Decker, Happart, Istasse, de dames Jeanmoye, Lizin, de heer Pinoie, de dames Thijs, Van der Wildt, de heer Vergote en mevrouw Leduc, rapporteur.

2. Plaatsvervangers : de heren Coveliers, Desmedt, Erdman, Foret, Goris, Hotyat, mevrouw Merchiers, MM. Nothomb en Swaelen.

3. Andere senatoren : de heren Anciaux, Boutmans en Daras.

Zie:

Gedr. St. van de Senaat:

1-1268 - 1998/1999:

Nr. 1: Wetsvoorstel van mevrouw Milquet c.s.

Nr. 2: Amendementen.

1-390 - 1995/1996:

Nr. 1: Wetsvoorstel van mevrouw Milquet.

1-390 - 1996/1997:

Nr. 2: Advies van de Raad van State.

1-390 - 1997/1998:

Nr. 3: Advies van de begeleidingscommissies — Verslag.

Nrs. 4 en 5: Amendementen.

I. EXPOSÉ INTRODUCTIF

Un membre retrace la genèse et les objectifs principaux de la proposition de loi.

La proposition de loi à l'examen fait suite à une initiative antérieure, à savoir la proposition de Mme Milquet 1-390/1 modifiant la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignements.

Cette première proposition visait à pallier les dysfonctionnements qui, au cours des années précédentes, étaient apparus au sein du Comité permanent P comme au sein du Comité permanent R.

Cette proposition a été soumise, pour avis, au Conseil d'État (doc. Sénat, n° 1-390/2) et aux commissions de suivi de la Chambre et du Sénat (doc. Sénat, n° 1-390/3).

À la suite de la réforme des polices par la loi du 7 décembre 1998 organisant un service de police intégré, structuré à deux niveaux (*Moniteur belge* du 5 janvier 1999) il a été nécessaire d'adapter la proposition initiale.

La présente proposition tient donc compte à la fois des avis du Conseil d'État et des commissions de suivi, ainsi que de la situation nouvelle qui résulte de la réforme des polices.

Les principales modifications proposées sont les suivantes :

- meilleure définition de la mission des greffiers des deux comités;
- renforcement de l'autorité du président;
- examen obligatoire par les commissions de suivi du rapport annuel et du projet de budget;
- instauration d'un contact régulier entre les comités et les commissions de suivi;
- répartition des tâches, d'une part, dans le cadre des missions émanant des comités et, d'autre part, de celles confiées par les autorités judiciaires, en raison du nombre trop important de missions judiciaires demandées par ces dernières;
- la répartition des tâches au sein du Parlement, en vertu de laquelle la Chambre va se consacrer plus spécifiquement au suivi du Comité P et le Sénat au suivi du Comité R;
- la réforme du Comité R.

Cette dernière réforme est la plus importante, car elle met fin au parallélisme entre les deux comités. Désormais, le Comité R ne comptera plus que trois membres, à savoir un président permanent et deux « assesseurs » non permanents.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING

Een lid geeft een overzicht van de genese en de voornaamste doelstellingen van het voorstel.

Het voorliggend voorstel is een vervolg op een vorig initiatief, namelijk het wetsvoorstel nr. 1-390/1 tot wijziging van de wet van 18 juli 1991 houdende regeling van het toezicht op de politie- en inlichtingendiensten, van mevrouw Milquet.

Dit eerste voorstel was neergelegd om de dysfuncties te bestrijden die zich in de loop van de voorbije jaren hadden gemanifesteerd in zowel het Vast Comité P als het Vast Comité I.

Dit voorstel werd voor advies voorgelegd aan de Raad van State (Stuk nr. 1-390/2) en aan de begeleidingscommissies van Kamer en Senaat (Stuk nr. 1-390/3).

Ingevolge de hervorming van de politiediensten door de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveau's (*Belgisch Staatsblad* van 5 januari 1999), drong een aanpassing van het oorspronkelijk voorstel zich op.

Huidig voorstel houdt zodoende rekening met de adviezen van de Raad van State en de Begeleidingscommissies, en ook met de nieuwe situatie die ontstaan is door de politiehervorming.

De voornaamste wijzigingen die worden voorgesteld zijn de volgende :

- een verduidelijking van de taak van de griffiers van beide comités;
- de versterking van het gezag van de voorzitter;
- de verplichte bespreking van het jaarverslag en het begrotingsontwerp in de Begeleidingscommissies;
- het inbouwen van een regelmatig contact tussen comités en Begeleidingscommissies;
- de taakverdeling van opdrachten uitgaande van de comités enerzijds en van de gerechtelijke overheden anderzijds omwille van het te grote volume van de gerechtelijke opdrachten aangevraagd door deze laatste;
- de taakverdeling binnen het Parlement, die maakt dat de Kamer van volksvertegenwoordigers zich meer specifiek zal bezighouden met de opvolging van het Comité P en de Senaat met deze van het Comité I;
- de hervorming van het Comité I.

Deze laatste hervorming is wel de belangrijkste vermits het parallelisme tussen beide comités wordt opgeheven. Het Comité I zal voortaan nog enkel uit drie leden bestaan, waarvan één permanente voorzitter en twee niet-permanente « assessoren ».

En ce qui concerne la répartition des tâches au sein du Parlement, chaque assemblée se voit attribuer le suivi d'un comité, mais cela n'empêche pas que les deux commissions de suivi puissent encore se réunir ensemble.

L'intervenant souhaite néanmoins s'arrêter un instant sur un aspect important qui ne transparait pas suffisamment, à son avis, dans le texte proposé et qu'il convient certainement de préciser dans le présent rapport.

Il s'agit du rôle de contrôleur externe que le Comité P jouera dans le nouveau paysage policier.

La fusion des polices aidant, il deviendra difficile d'encore trouver un corps « neutre » qui puisse mener une instruction judiciaire à l'encontre des membres d'un autre corps. Les autorités judiciaires seront donc tentées, plus encore que par le passé de faire appel au service d'enquête du Comité P, ce qui n'est absolument pas le but poursuivi.

Le rôle véritable du Comité P est indissociable du principe de la séparation des pouvoirs: le rôle du Comité P est d'être au service du pouvoir législatif en tant qu'organe de contrôle externe, afin d'assister ce dernier dans la fonction de contrôle du pouvoir exécutif qui lui est confiée par la Constitution.

Le contrôle des problèmes concrets de fonctionnement des services de police n'est pas la mission première du Comité P, mais plutôt de celle des services d'inspection internes.

Eu égard au principe de la séparation des pouvoirs, le contrôle externe est un contrôle indirect dans le cadre duquel l'organe de contrôle n'agit pas directement à l'égard de certains fonctionnaires de police, de certains services ou de certaines autorités compétentes.

Le contrôle externe du Comité P doit déboucher sur des conclusions globales et générales à propos de problèmes qu'il constate dans l'exercice de sa mission; ces conclusions et les propositions concrètes qui en découlent sont destinées en premier lieu au pouvoir législatif qui peut les utiliser dans le cadre de son travail législatif et dans celui du contrôle qu'il exerce sur le pouvoir exécutif.

Les services d'inspection de la police relèvent évidemment aussi de ce contrôle externe.

Le fait de prendre ces éléments comme point de départ implique, en ce qui concerne le fonctionnement des organes de contrôle :

— que les enquêtes de contrôle concerneront une certaine problématique liée au fonctionnement des services de police ou de renseignements;

Wat de taakverdeling binnen het Parlement betreft, wordt de opvolging van elk comité aan één bepaalde assemblée toegewezen. Nochtans verhindert dit niet dat beide Begeleidingscommissies nog samen kunnen vergaderen.

Spreeker wil toch even blijven stilstaan bij een belangrijk aspect dat volgens hem niet genoeg aan bod komt in de voorgestelde tekst, en dat zeker in dit verslag dient te worden verduidelijkt.

Het gaat om de rol van extern controleur die het Comité P zal spelen in het nieuwe politielandschap.

Nu de verschillende soorten politie wegvallen, zal het moeilijk worden om nog een « neutraal » korps te vinden dat een gerechtelijk onderzoek kan uitvoeren ten aanzien van leden van een ander korps. De gerechtelijke overheden zullen dus geneigd zijn om, nog meer dan in het verleden, beroep te doen op de enquêtedienst van het Comité P, wat helemaal niet de bedoeling is.

De ware rol van het Comité P is niet los te denken van het principe van de scheiding der machten: de rol van het Comité P is ten dienste te staan van de wetgevende macht als extern toezichtsorgaan, om deze te helpen de haar grondwettelijk toebedeelde controlerol te vervullen ten aanzien van de uitvoerende macht.

De controle van de concrete problemen van de werking der politiediensten is niet de eerste opdracht van het Comité P, maar veeleer van de interne inspectiediensten.

Gelet op de scheiding der machten is het extern toezicht een indirect toezicht waarbij het toezichtsorgaan niet rechtstreeks optreedt ter attentie van bepaalde politieambtenaren, diensten of de bevoegde overheden.

Het extern toezicht van het Comité P moet leiden tot globale en algemene besluiten over problemen die het bij de uitoefening van zijn opdracht vaststelt; deze besluiten, en de concrete voorstellen die eruit voortvloeien, zijn in de eerste plaats bestemd voor de wetgevende macht die er van kan gebruik maken bij haar wetgevend werk en bij de uitoefening van het toezicht op de uitvoerende macht.

Vanzelfsprekend vallen ook de inspectiediensten van de politie onder dit extern toezicht.

Met deze elementen als uitgangspunt impliceert dit het volgende voor de werking van de toezichtsorganen :

— toezichtsonderzoeken hebben betrekking op een bepaalde problematiek die te maken heeft met de werking van de politie- of inlichtingendiensten;

— que le service d'enquêtes devra avoir accès à l'ensemble des documents ou pièces, même judiciaires, qui sont nécessaires à la réalisation d'une enquête;

— que dans le cadre du contrôle global de la manière dont les services de police examinent les dossiers disciplinaires et les dossiers judiciaires à charge de fonctionnaires de police, le Comité P doit être informé de l'ensemble des plaintes; dans cette optique, il faut que l'on transmette une copie non seulement de la plainte et des suites qui lui sont données (art. 14 de la proposition de loi), mais également des actes d'instruction et de leur résultat; le but est, non pas de substituer cette information à l'inspection interne, mais de permettre, d'une part, un contrôle marginal de la manière dont ces plaintes sont examinées et, d'autre part, de disposer de chiffres complets et corrects qui permettent de tirer des conclusions globales.

Sans ces informations, le Comité P ne peut pas assurer l'exactitude scientifique des données qu'il reprend dans son rapport annuel ni indiquer l'importance relative de certains faits par rapport à l'ensemble des plaintes (*cf.* les problèmes relatifs au rapport annuel 1997).

— que les comités ne sont pas des bureaux recevant les plaintes des citoyens contre l'un ou l'autre service de police ou de renseignements; ils peuvent charger le service d'enquêtes d'ouvrir une enquête lorsque les instances compétentes (parquet, inspection interne) ne donnent pas suite à une plainte dont la gravité est pourtant manifeste ou lorsqu'une plainte indique qu'il pourrait y avoir un dysfonctionnement plus grave, si bien qu'une enquête approfondie se justifie.

Il est clair, d'une manière générale, que la distinction entre l'inspection interne et le contrôle externe doit être maintenue et que le Comité P ne se substitue pas à l'inspection interne.

Le Comité P ne devrait dès lors pas être autorisé à s'occuper des plaintes, à moins qu'il ne se contente d'un contrôle marginal de la manière dont elles sont examinées ou sauf dans les cas où l'inspection interne n'a manifestement pas donné les suites appropriées à certaines plaintes. Ce n'est pas la plainte même, mais la manière dont elle est traitée qui fait l'objet de l'enquête.

II. DISCUSSION GÉNÉRALE

Un membre ne peut que se rallier aux grandes lignes telles qu'elles ont été décrites dans l'exposé introductif. Il constate que cette proposition répond effectivement aux recommandations des commissions de suivi, qu'elle a en outre été adaptée à l'avis du Conseil d'État et qu'elle tient compte de la réforme des polices.

— dit vereist dat de dienst enquêtes toegang heeft tot alle documenten of stukken, ook gerechtelijke, die nodig zijn voor de uitvoering van een onderzoek;

— het globaal toezicht op de manier waarop de politiediensten disciplinaire dossiers en de gerechtelijke dossiers lastens politieambtenaren behandelen, impliceert dat het Comité P van alle klachten op de hoogte wordt gebracht; daarbij dient niet alleen een kopie van de klacht en van het gevolg dat aan de klacht is verleend (artikel 14 van het wetsvoorstel) te worden meegedeeld maar ook van de onderzoeksdata en het resultaat ervan; doel van deze informatie is niet om in de plaats te treden van de interne inspectie maar wel om, enerzijds, een marginale toetsing mogelijk te maken van de wijze waarop deze klachten worden behandeld en, anderzijds, om over volledige en correcte cijfers en gegevens te beschikken die globale conclusies mogelijk maken.

Zonder deze informatie kan het Comité P geen wetenschappelijke zekerheid geven over de juistheid van de gegevens die het in zijn jaarverslag opneemt of om het gewicht van bepaalde feiten te situeren in het licht van het geheel van de klachten (*cf.* problemen met het jaarverslag 1997).

— de comités zijn geen klachtenbureau waar individuele burgers terecht kunnen met klachten tegen een bepaalde politie- of inlichtingendienst; eventueel kunnen de comités de dienst enquêtes met een onderzoek gelasten als de daartoe geëigende instanties (parket, interne inspectie) geen gevolg geven aan een blijkbaar ernstige klacht of wanneer de klacht wijst op een mogelijk ruimere dysfunctie die nader onderzoek rechtvaardigt.

In het algemeen is het duidelijk dat het onderscheid tussen interne inspectie en extern toezicht moet behouden blijven en dat het Comité P niet in de plaats komt van de interne inspectie.

Het Comité P zou zich dan ook niet mogen bezighouden met klachten tenzij het gaat om een marginale toetsing over de wijze waarop klachten worden behandeld of wanneer blijkt dat er door de interne inspectie geen passend gevolg wordt gegeven aan een klacht. Niet de klacht zelf maar de wijze waarop hij wordt behandeld is het voorwerp van het onderzoek.

II. ALGEMENE BESPREKING

Een lid kan de grote lijnen, zoals uiteengezet in de inleidende uiteenzetting, alleen maar bijtreden. Hij stelt dat dit voorstel inderdaad beantwoordt aan de aanbevelingen van de Begeleidingscommissies, dat het bovendien aangepast is aan het advies van de Raad van State en rekening houdt met de politievorming.

Il espère que les querelles internes des comités partiront désormais au passé et que la modification de loi contribuera à faire en sorte qu'ils puissent dorénavant fonctionner efficacement.

Pour concrétiser ce nouveau départ, la proposition met fin au mandat des membres actuels et des mesures sociales sont prises pour ne pas priver du jour au lendemain les anciens membres de tout revenu.

Un sénateur attire l'attention sur le déficit démocratique qui affecte, selon lui, la crédibilité de la proposition en discussion.

On peut souscrire sur le fond aux grandes lignes de la proposition de loi, mais il est indéniable que la manière dont celle-ci a vu le jour ne correspond pas à ce que l'on est en droit d'attendre d'une démocratie: au terme de tractations laborieuses, dans le cadre de la concertation «octopartite», un texte a été «concocté» en dehors du Parlement, rendant impossible toute discussion sérieuse au sein de celui-ci.

Le texte à l'examen est le fruit d'une négociation politique entre huit partis, et toute modification au Parlement risque de mettre en péril l'accord politique.

C'est pourquoi, sans se faire trop d'illusions, l'intervenant se bornera à déposer une série d'amendements, ne fût-ce que pour réveiller la conscience de ses collègues.

Ces amendements montreront que la proposition de loi comporte un certain nombre de contradictions.

Il faut bien se rendre compte que les comités sont les seuls contrôleurs externes possibles des services de police et de renseignements. Ce sont en outre les organes directs du Parlement, et ils sont à la disposition de ce dernier.

Tout le monde sait que ces organismes n'ont pas bien fonctionné en raison d'incompatibilités personnelles entre des membres.

À cela s'ajoute que le rapport annuel du Comité P est davantage l'œuvre du Service d'enquêtes que du Comité P lui-même. Et pourtant, on veut refaire le même exercice, en procédant de la même manière.

En ce qui concerne le Comité R, on a constaté qu'il fonctionne mieux depuis quelque temps, qu'une certaine collégialité s'est installée et que le comité a rédigé lui-même son rapport. Or, c'est précisément à l'encontre du Comité R que sont prises les mesures les plus radicales, mesures qui aboutissent à empêcher toute forme de collégialité.

La proposition prévoit un président à temps plein, assisté de deux volontaires, qui ne feront évidemment pas le poids face au président. Pareil système ne marchera jamais.

Hij drukt de hoop uit dat de interne twisten van de Comités voortaan tot het verleden zullen behoren en dat de wetswijziging ertoe zal bijdragen dat ze voortaan efficiënt kunnen werken.

Om deze nieuwe start te bewerkstelligen voorziet het voorstel dat het mandaat van de huidige leden beëindigd wordt. Daarbij worden sociale maatregelen getroffen om de oude leden niet van de ene dag op de andere zonder inkomen te zetten.

Een senator vestigt de aandacht op het democratisch deficit dat volgens hem de geloofwaardigheid van huidig voorstel aantast.

Hoewel hij ten gronde de grote lijnen van het wetsvoorstel kan onderschrijven, kan toch niet worden ontken dat de wijze waarop het is tot stand gekomen niet strookt met wat men in een democratie mag verwachten: nadat men in het «octopus»-overleg, na moeizaam beraad, buiten het Parlement om een tekst heeft «gebrouwen», wordt elke ernstige discussie in het Parlement onmogelijk gemaakt.

De thans voorliggende tekst is het gevolg van een politieke onderhandeling tussen acht partijen en elke wijziging in het Parlement dreigt dit politiek akkoord in het gedrang te brengen.

Hij zal zich dan ook, zonder al te veel illusies, beperken tot het indienen van een reeks amendementen, al was het maar om het geweten van zijn collega's wakker te schudden.

Uit de amendementen zal blijken dat het wetsvoorstel een aantal tegenstrijdigheden bevat.

Men dient er zich goed van bewust te zijn dat de Comités de enige mogelijke externe controleurs zijn van de politie- en inlichtingendiensten. Het zijn bovendien de rechtstreekse organen van het Parlement en staan te zijner beschikking.

Iedereen weet dat deze instellingen niet goed hebben gewerkt omwille van persoonlijke onverenigbaarheden tussen leden.

Daar komt nog bij dat het jaarverslag van het Comité P meer het werk is van de Enquête dienst dan van het Comité P zelf. Desalniettemin wil men dezelfde oefening nog eens overdoen met dezelfde werkwijze.

Wat het Comité I betreft, werd vastgesteld dat het de laatste tijd beter werkt, dat er zich een zekere collegialiteit heeft ingesteld en dat het Comité zelf zijn rapport geschreven heeft. Nochtans is het precies tegenover het Comité I dat de meest ingrijpende maatregelen worden genomen, maatregelen die een afbouw betekenen van elke vorm van collegialiteit.

Het voorstel voorziet immers een full-time voorzitter, bijgestaan door twee vrijwilligers, die uiteraard niet kunnen opwegen tegen de voorzitter. Een dergelijk systeem zal nooit werken.

L'intervenant se demande pourquoi ne pas maintenir le Comité R dans sa forme actuelle ou, au besoin, le limiter à trois membres.

Il se réfère à l'exemple de son propre parti, où l'on avait prévu aussi une direction collégiale, dont une partie seulement exerçait la fonction à temps plein, tandis que l'autre n'était présente qu'à temps partiel. Cette situation a donné lieu à des tensions constantes, parce que les volontaires ne maîtrisaient jamais les dossiers aussi bien que les personnes travaillant à temps plein. Cette structure a donc été remplacée par une autre, dans laquelle tous les dirigeants travaillent à temps plein.

C'est pourquoi l'intervenant insiste pour que l'on envisage une solution similaire pour le Comité R.

L'auteur de la proposition ne peut marquer son accord sur les critiques du préopinant.

Il souligne en premier lieu que la proposition de loi n'est pas le résultat de la concertation octopartite. Elle a suivi le parcours parlementaire normal et résulte essentiellement de la fusion de la proposition initiale, complétée et améliorée compte tenu de l'avis du Conseil d'État, et des recommandations qui ont été adoptées en séance plénière.

Le seul concours entre l'accord octopartite et la présente proposition vient de ce que cette dernière n'a été déposée définitivement au Sénat qu'après le vote de la réforme des polices, et ce, parce qu'elle y est évidemment liée de manière indissociable.

En ce qui concerne l'asymétrie entre les deux comités, l'intervenant souligne que le contrôle exercé par le Comité R concerne 1 000 personnes au plus, alors que le Comité P, lui, exerce un contrôle sur 37 000 policiers.

La nouvelle structure qui est proposée pour le Comité permanent R ne peut pas être la simple traduction de la formule lapidaire selon laquelle le comité compterait un membre professionnel et deux «amateurs».

Du point de vue purement fonctionnel, un mandat à temps plein suffit. Pour garantir la composition démocratique du Comité, l'on a souhaité maintenir le principe de la collégialité et c'est pour cette raison que l'on a adjoint deux «assesseurs» qui participeront collégialement aux décisions relatives à toutes les matières importantes. En outre, l'intention n'est pas du tout de désigner des volontaires de bonne volonté. Les deux personnes en question seront tout aussi compétentes que le membre permanent.

La composition du Comité R a tout simplement été adaptée à la réalité.

Le préopinant dit qu'il continue à avoir des doutes : les deux assesseurs ne sauraient occuper une position identique à celle du membre permanent. Il pourrait être question tout au plus d'une semi-collégialité.

Spreekster vraagt zich af waarom men niet het Comité I in zijn huidige vorm behoudt of het desnoods beperkt tot drie leden.

Hij verwijst daarvoor, bij wijze van voorbeeld, naar zijn eigen partij, waar ook een collegiaal bestuur was voorzien, waarvan slechts een deel full-time de functie van leiding uitoefende, terwijl een ander deel slechts deeltijds aanwezig was. Dit gaf aanleiding tot voortdurende spanningen omdat de vrijwilligers de dossiers nooit zo goed beheersten als de personen die voltijds werkten. Deze structuur werd dan ook vervangen door een andere waarin alle bestuursleden voltijds werkten.

Hij dringt er dan ook op aan dat men zou nadenken over een gelijkaardig alternatief voor het Comité I.

De inleider kan niet akkoord gaan met de kritieken van vorige spreker.

In de eerste plaats wijst hij er op dat dit wetsvoorstel niet het resultaat is van het «octopus»-overleg. Het volgde een normaal parlementair parcours en is in essentie een samensmelting van het oorspronkelijk voorstel, aangevuld en verbeterd in het licht van het advies van de Raad van State en de aanbevelingen die in plenaire zitting van de Senaat werden aangenomen.

De enige samenloop tussen het «octopus»-akkoord en het huidig voorstel is dat dit laatste slechts definitief werd ingediend in de Senaat na de stemming van de politiehervorming, omdat het er uiteraard onlosmakelijk mee is verbonden.

Wat de asymmetrie tussen beide comités betreft, wijst spreker er op het toezicht van het Comité I beperkt is tot hoogstens 1 000 mensen, terwijl het Comité P toezicht uitoefent over 37 000 politieambtenaren.

De voorgestelde nieuwe structuur van het Vast Comité I mag niet worden herleid tot de lapidaire formule van een lid dat er zich beroepshalve mee bezighoudt en twee «amateurs».

Louter functioneel volstaat één voltijds mandaat. Om het democratisch gehalte van het Comité te waarborgen heeft men het principe van de collegialiteit willen behouden, en daarom 2 «assessoren» toegevoegd die voor alle belangrijke materies mee collegiaal beslissen. Bovendien is het beslist niet de bedoeling om twee welwillende vrijwilligers aan te stellen, maar zullen dit evengoed bekwame mensen zijn.

De samenstelling van het Vast Comité I is gewoon aangepast aan de realiteit.

Vorige spreker behoudt zijn twijfels : de twee bijzitters kunnen onmogelijk gelijkwaardig zijn. Ten hoogste kan men spreken over een semi-collégialiteit.

Un membre souligne que son groupe attache beaucoup d'importance à un contrôle externe efficace sur les services de police et sur les services de renseignement.

De par les problèmes qui ont été constatés dans le fonctionnement des deux comités permanents, cette fonction de contrôle externe n'a jamais été concrétisée de manière satisfaisante.

Les problèmes qui se sont posés au sein du Comité P sont vraisemblablement dus pour une part à des conflits personnels, mais les problèmes internes résultent surtout d'une conception erronée. La répartition des mandats au sein du Comité permanent en fonction de l'appartenance politique était inutile et ne pouvait que créer des difficultés.

Il eût été de loin préférable de créer, au sein du Parlement même, un service de contrôle dirigé par un directeur chargé de rendre compte directement à une commission « police » du Parlement, compétente en la matière.

L'intervenant déclare qu'il ne tentera pas de faire modifier cette option de principe par le biais d'amendements, parce qu'il est conscient de l'impossibilité de revenir sur cette question en raison de l'accord politique qui a été conclu à propos de la proposition de loi à l'examen.

De plus, il estime que, dans la mesure où le Comité P doit être le reflet de la composition politique du Parlement, il serait préférable que l'ensemble des partis y soient représentés.

L'on pourrait, certes, tenir le même raisonnement en ce qui concerne le Comité R, mais le groupe de l'intervenant est parvenu à la conclusion qu'une commission parlementaire ne doit pas avoir un accès direct à tous les documents relatifs aux services de sécurité et qu'il est, dès lors, effectivement préférable de conserver, pour ce qui est des services de sécurité, un comité composé de plusieurs membres, qui soit le reflet des divers courants politiques au sein du Parlement.

Cette conception va à l'encontre du choix fondamental qui a été fait dans le cadre de la proposition de loi relative au Comité permanent R.

Un membre signale que, dans le dernier alinéa des développements de la proposition de loi, l'on affirme à tort que 22 amendements ont été déposés. M. Foret et Mme Cornet d'Elzius ont déposé 11 amendements (nos 24 à 34), dont deux ont même été adoptés. Au total, l'on a d'ailleurs déposé 36 amendements. L'on a probablement oublié les amendements qui sont repris dans le document n° 1-390/5.

Een senator benadrukt dat zijn fractie een groot belang hecht aan een goed werkende externe controle op de politiediensten enerzijds en op de inlichtingendiensten anderzijds.

Het problematisch functioneren van de beide Vaste Comités heeft er toe geleid dat die externe controle-functie nooit behoorlijk werd ingevuld.

De problemen die zijn gerezen binnen het Comité P zullen wel voor een deel te wijten zijn aan persoonlijke tegenstellingen. Het is echter vooral een verkeerde conceptie die aan de basis ligt van de interne problemen. De partijpolitieke verdeling van de mandaten binnen het Vast Comité is niet alleen nergens voor nodig maar is ook vragen om moeilijkheden.

Het was veeleer aangewezen om binnen het Parlement zelf een controledienst op te richten, geleid door een directeur, die rechtstreeks aan een bevoegde « politie »-commissie van het Parlement rapporteert.

Deze principiële optie zal spreker niet via amendementen proberen te wijzigen omdat hij beseft dat daar, ingevolge het politiek akkoord over het thans voorliggende wetsvoorstel, niet kan op worden teruggekomen.

Bovendien meent hij dat, als het Comité P dan toch een weerspiegeling moet zijn van de in het Parlement vertegenwoordigde partijen, het beter is dat alle partijen vertegenwoordigd zijn.

Hoewel men dezelfde redenering zou kunnen door-trekken naar het Comité I, is zijn fractie tot de conclusie gekomen dat een parlementaire commissie niet rechtstreeks toegang moet hebben tot alle documenten met betrekking tot de veiligheidsdiensten. Bijgevolg meent zijn fractie dat het inderdaad beter is om voor de veiligheidsdiensten een comité te handhaven dat uit verschillende leden bestaat en dat dit comité een weerspiegeling kan zijn van de verschillende politieke stromingen die in het Parlement aanwezig zijn.

Deze opvatting gaat in tegen de fundamentele keuze die in het wetsvoorstel is gemaakt over het Vast Comité I.

Een lid merkt op dat in het laatste lid van de toelichting bij het wetsvoorstel verkeerdelijk wordt gesteld dat er 22 amendementen werden ingediend. Door de heer Foret en mevrouw Cornet d'Elzius werden 11 amendementen ingediend (nrs. 24 tot en met 34), waarvan er zelfs twee werden aangenomen. In totaal werden er trouwens 36 amendementen ingediend. Vermoedelijk werden de amendementen opgenomen in het document nr. 1-390/5 over het hoofd gezien.

III. DISCUSSION DES ARTICLES

Article premier

Cet article est adopté à l'unanimité des dix membres présents.

Article 2

Cet article est adopté à l'unanimité des dix membres présents.

Article 3

À cet article, M. Boutmans dépose un amendement (doc. Sénat, n° 1-1268/2, amendement n° 1), qui prévoit explicitement que le contrôle porte bien sur la manière dont les fonctionnaires de police exécutent les actes qui leur sont confiés par les autorités judiciaires.

L'on prévoit en outre que l'ouverture d'une enquête disciplinaire, d'une enquête judiciaire ou d'une information n'emporte pas l'incompétence du comité. Le texte actuel de la loi donne, à tort, cette impression.

M. Boutmans dépose un deuxième amendement à cet article (doc. Sénat, n° 1-1268/2, amendement n° 2), qui vise à supprimer la deuxième phrase de l'alinéa 2 proposé. Le texte est inintelligible et entraînera de nombreuses difficultés d'interprétation. L'utilisation des mots «ne que» risque de mener à une interprétation trop restrictive. Les développements précisent que cette disposition vise à établir plus clairement la distinction entre contrôle interne et contrôle externe. Cet objectif n'est toutefois absolument pas atteint.

Un intervenant estime que le texte pose effectivement problème. Il estime que le mot «que» est superflu au début de la phrase et devrait être supprimé.

L'auteur des amendements demande aux signataires de préciser la signification de ce texte.

La commission constate que l'on pouvait conclure d'une lecture littérale de la deuxième phrase de l'alinéa 2 proposé que le contrôle ne serait possible que dans la mesure où il y aurait également une autre forme de contrôle. C'est par exemple le cas du Comité R, car il n'existe pas de contrôle interne organisé par la loi pour les services de sécurité. On ne vise en tout cas pas à une telle restriction. Le but est de prévoir explicitement que le contrôle externe ne porte que sur les missions prévues à l'article 1er de la loi du 18 juillet 1991. Par la deuxième phrase, on a seulement voulu

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Dit artikel wordt eenparig aangenomen door de tien aanwezige leden.

Artikel 2

Dit artikel wordt eenparig aangenomen door de tien aanwezige leden.

Artikel 3

Op dit artikel wordt door de heer Boutmans een amendement ingediend (Stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 1) dat uitdrukkelijk bepaalt dat het toezicht wel betrekking heeft op de wijze waarop de politieambtenaren de handelingen uitvoeren die hen door de gerechtelijke overheden worden toevertrouwd.

Tevens wordt het comité niet onbevoegd wanneer in een bepaalde zaak een tuchtonderzoek, een gerechtelijk onderzoek of een opsporingsonderzoek wordt geopend. De huidige tekst van de wet wekt verkeerdelijk die indruk.

De heer Boutmans dient op dit artikel een tweede amendement in (Stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 2) dat beoogt de tweede volzin van het voorgestelde tweede lid te doen vervallen. Deze tekst is onbegrijpelijk en zal tot veel interpretatiemoeilijkheden aanleiding geven. Het gebruik van het woord «enkel» dreigt te leiden tot een al te restrictieve interpretatie. In de toelichting wordt gesteld dat het de bedoeling is om het onderscheid tussen intern en extern toezicht te verduidelijken maar dat komt geenszins tot zijn recht in de voorgestelde tekst.

Een spreker meent dat de tekst inderdaad een probleem vormt. Hij meent dat het woord «que» uit het begin van de Franse tekst overbodig is en opgeheven dient te worden.

De indiener van de amendementen vraagt dat de ondertekenaars de precieze betekenis van deze tekst zouden toelichten.

De commissie stelt vast dat men uit een letterlijke lezing van de tweede zin van het voorgestelde tweede lid zou kunnen afleiden dat het toezicht enkel mogelijk is voor zover er nog een andere vorm van toezicht wordt uitgeoefend. Dit is bijvoorbeeld het geval voor het Comité I want voor de veiligheidsdiensten bestaat er geen bij wet georganiseerd intern toezicht. Een dergelijke beperking wordt in elk geval niet beoogd. De bedoeling is om uitdrukkelijk te bepalen dat het extern toezicht beperkt is tot de in artikel 1 van de wet van 18 juli 1991 bepaalde opdrachten. De tweede zin

indiquer explicitement que le contrôle externe ne saurait se substituer au contrôle interne.

Dès lors, le deuxième alinéa proposé ne vise qu'à expliciter le deuxième alinéa actuel (« il n'est pas substitué aux inspections ou aux contrôles organisés par d'autres lois ou en vertu de celles-ci »). Par la deuxième phrase, on veut dire que, s'il y a un contrôle organisé par ou en vertu d'autres lois, le rôle du comité se limite à la mission que la loi lui confie. Cette disposition oblige donc les comités à rester dans le cadre de leurs missions légales, a fortiori s'il existe d'autres systèmes de contrôle (Cour des comptes, etc.).

Dans le texte français, il faut en tout cas supprimer le mot « que » au début de la phrase et, dans le texte néerlandais, il faut déplacer le mot « enkel » vers la fin de la phrase: « *enkel met het oog op de uitvoering van ...* ».

M. Boutmans et consorts déposent un amendement (doc. Sénat n° 1-1268/2, amendement n° 21) qui précise le texte de la deuxième phase de l'alinéa 2 proposé.

L'amendement n° 1 est rejeté à l'unanimité des dix membres présents.

L'amendement n° 2 est retiré. L'amendement n° 21 est adopté à l'unanimité des dix membres présents.

L'article ainsi amendé est adopté à l'unanimité des dix membres présents.

Article 4

Cet article est adopté à l'unanimité des dix membres présents.

Article 5

Un membre souligne que cet article remplace le système selon lequel les membres du Comité permanent P sont nommés alternativement par la Chambre des représentants et par le Sénat, comme le prévoit actuellement l'article 4 de la loi du 18 juillet 1991, par un régime selon lequel la Chambre des représentants nommera désormais toujours les membres du Comité permanent P et le Sénat ceux du Comité permanent R. Le nouveau régime prévoit également que le président du Comité P doit être un magistrat.

Cet article est adopté à l'unanimité des dix membres présents.

Articles 6 et 7

Ces articles sont adoptés à l'unanimité des dix membres présents.

heeft enkel uitdrukkelijk willen bepalen dat het extern toezicht niet in de plaats van het intern toezicht mag treden.

Het voorgestelde tweede lid heeft dan ook enkel het bestaande tweede lid (« De inspecties en het toezicht die door of krachtens andere wetten worden geregeld, worden er niet door vervangen ») willen expliciteren. De tweede zin probeert tot uitdrukking te brengen dat, als er bij of krachtens andere wetten toezicht wordt gehouden, de rol van het comité beperkt is tot zijn wettelijk vastgelegde opdracht. Deze bepaling verplicht de comités dus om binnen hun wettelijke opdracht te blijven, zeker als er reeds andere toezichtssystemen bestaan (Rekenhof, ...).

In de Franse tekst dient het woord « que » in het begin van de zin in elk geval te vervallen en in de Nederlandse tekst dient het woord « enkel » verplaatst te worden naar het einde van de zin « enkel met het oog op de uitvoering van ... ».

De heer Boutmans c.s. dienen een amendement in (Stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 21) dat de tekst van de tweede zin van het voorgestelde tweede lid verduidelijkt.

Amendement nr. 1 wordt eenparig verworpen door de tien aanwezige leden.

Amendement nr. 2 wordt ingetrokken. Amendement nr. 21 wordt eenparig aangenomen door de tien aanwezige leden.

Het aldus geamendeerde artikel wordt eenparig aangenomen door de tien aanwezige leden.

Artikel 4

Dit artikel wordt eenparig aangenomen door de tien aanwezige leden.

Artikel 5

Een lid wijst erop dat in dit artikel de afwisselende benoeming door de Kamer van volksvertegenwoordigers en de Senaat van de leden van het Vast Comité P, zoals thans voorzien in artikel 4 van de wet van 18 juli 1991, wordt vervangen door een regeling waarbij voortaan de Kamer van volksvertegenwoordigers altijd de leden van het Vast Comité P benoemt en de Senaat de leden van het Vast Comité I. Tevens wordt voorzien dat de voorzitter van het Comité P een magistraat moet zijn.

Het artikel wordt eenparig aangenomen door de tien aanwezige leden.

Artikelen 6 en 7

Deze artikelen worden telkens eenparig aangenomen door de tien aanwezige leden.

Article 8

M. Boutmans dépose un amendement à cet article (doc. Sénat n° 1-1268/2, amendement n° 3), dans lequel il propose d'apporter plusieurs modifications supplémentaires à l'article 8 de la loi organique. Cet amendement vise à mettre l'accent sur la fonction du Comité P en matière de plaintes et sur son rôle de médiateur.

Plusieurs intervenants soulignent que le Comité P n'a précisément pas pour vocation de faire office de bureau de réclamations ou de service de médiation. Il existe suffisamment d'instances que le citoyen peut saisir d'une plainte concernant des officiers de police.

Une plainte déposée auprès du Comité P ne conduit pas automatiquement à une enquête. Le Comité P ne jugera qu'une enquête s'impose que s'il considère qu'une plainte révèle des lacunes structurelles dans le fonctionnement d'un service de police.

Le gouvernement partage ce point de vue. Le Comité P n'est pas un service de médiation. Le citoyen peut déposer plainte auprès de la police même, de l'inspection interne de la police, du procureur du Roi, du juge d'instruction et des autorités compétentes (bourgmestre, collègue de police, ministre).

L'on doit éviter une inflation des instances compétentes pour traiter des plaintes si l'on veut rester fonctionnel.

Un membre partage ce point de vues, mais rappelle que le Comité P peut engager une enquête lorsqu'une plainte dévoile un dysfonctionnement structurel. Le rejet éventuel de l'amendement n'a pas d'incidence sur cette possibilité.

L'amendement n° 3 est rejeté à l'unanimité des 11 membres présents.

L'article est adopté à l'unanimité des dix membres présents.

Article 9

M. Boutmans dépose un amendement à cet article (doc. Sénat, n 1-1268/2, amendement n° 4) qui vise à autoriser le Comité P à rendre un avis d'office sur les projets de loi, arrêtés ou circulaires fixant des lignes politiques. Le Comité peut jouer à cet égard le rôle d'un « clignotant ».

Un membre rappelle que la disposition prévue est le résultat de la mauvaise expérience que l'on a eue antérieurement. Bien qu'il soit indispensable que les comités puissent, à la demande du Parlement ou du ministre, donner leur avis, il n'appartient pas aux comités de jouer un rôle politique. Les comités sont un outil du Parlement, qui doivent lui permettre d'exercer son

Artikel 8

De heer Boutmans dient op dit artikel een amendement in (Stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 3) waarin hij voorstelt om in artikel 8 van de organieke wet nog een aantal bijkomende wijzigingen aan te brengen. Het doel van dit amendement is de klachten ombudsfunctie van het Comité P te benadrukken.

Verscheidene sprekers wijzen erop dat het precies niet de rol van het Comité P is om een klachtenbureau of ombudsdienst te zijn. Er zijn voldoende instanties waarbij individuele burgers met hun klachten over politieambtenaren terecht kunnen.

Een klacht ingediend bij het Comité P leidt niet automatisch tot een onderzoek. Enkel als het Comité P meent dat een klacht wijst op structurele gebreken in de werking van een politiedienst, kan het oordelen dat een onderzoek noodzakelijk is.

De regering deelt dit standpunt. Het Comité P is geen ombudsdienst. Een burger kan met klachten terecht bij de politie zelf, de interne inspectie van de politie, de procureur des Konings, de onderzoeksrechter en de bevoegde overheden (burgemeester, politiecollege, minister).

Men moet vermijden dat er een inflatie ontstaat op het vlak van instanties die bevoegd zijn inzake klachten wanneer men wil dat er een zekere functionaliteit behouden blijft.

Een lid deelt dit standpunt maar herinnert eraan dat het Comité P een onderzoek kan starten wanneer een klacht op structurele gebreken wijst. De eventuele verwerping van het amendement heeft geen gevolgen voor die mogelijkheid.

Amendement nr. 3 wordt eenparig verworpen door de elf aanwezige leden.

Het artikel wordt eenparig aangenomen door de tien aanwezige leden.

Artikel 9

Op dit artikel wordt door de heer Boutmans een amendement ingediend (Stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 4) dat ertoe strekt om het Comité P toch toe te laten om ambtshalve advies uit te brengen over wetsontwerpen, besluiten of omzendbrieven waarin beleidslijnen worden vastgelegd. Het Comité kan op dat vlak een knipperlichtfunctie vervullen.

Een lid herinnert eraan dat de bepaling het resultaat is van de slechte ervaringen uit het verleden. Hoewel het onontbeerlijk is dat de Comités op verzoek van het Parlement of van de minister hun advies kunnen geven, is het niet de taak van de Comités een politieke rol te spelen. De Comités zijn een instrument van het Parlement dat het in staat moet stellen con-

contrôle sur l'exécutif. C'est au Parlement de décider si un avis est opportun.

La commission partage cet avis.

L'amendement n° 4 est rejeté à l'unanimité des onze membres présents.

L'article est adopté à l'unanimité des onze membres présents.

Article 10

M. Boutmans dépose un amendement à cet article (doc. Sénat, n° 1-1268/2, amendement n° 5) qui tend à renforcer la position juridique des personnes qui déposent une plainte ou font une dénonciation au Comité P.

L'amendement n° 5 est rejeté à l'unanimité des onze membres présents.

L'article est adopté à l'unanimité des onze membres présents.

Articles 11 et 12

Ces articles sont tous deux adoptés à l'unanimité des dix membres présents.

Article 13

M. Boutmans dépose un amendement à cet article (doc. Sénat, n° 1-1268/2, amendement n° 6), qui prévoit que l'avis ou les observations du ministre compétent ou des autorités compétentes doivent être déposés dans un délai déterminé. L'on évite ainsi que la publication du rapport puisse être reportée *sine die*.

La commission souligne que l'avis du ministre ou des autorités compétents visé à l'article 13 de la loi organique porte uniquement sur la publication ou la non-publication d'une partie ou de l'ensemble du rapport. Cet avis doit être rendu dans un délai d'un mois. L'on a prévu cette procédure parce que les rapports contiennent parfois des données confidentielles qu'il n'est pas souhaitable de rendre publiques.

Le Comité décide néanmoins en toute indépendance de l'opportunité de tenir compte de cet avis sur la publication, même s'il est obligé de l'intégrer dans son rapport.

Le ministre compétent ou les autorités compétentes ne peuvent faire aucune observation sur le contenu même du rapport. Le Comité est seul responsable du contenu de ses rapports et décide en toute indépendance de leur contenu.

trole uit te oefenen op de uitvoerende macht. Het Parlement moet beslissen of een advies wenselijk is.

De commissie deelt die mening.

Amendement nr. 4 wordt eenparig verworpen door de elf aanwezige leden.

Het artikel wordt eenparig aangenomen door de elf aanwezige leden.

Artikel 10

De heer Boutmans dient op dit artikel een amendement in (Stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 5) dat de rechtspositie van personen die klacht indienen of aangifte doen bij het Comité P, wil versterken.

Het amendement nr. 5 wordt eenparig verworpen door de elf aanwezige leden.

Het artikel wordt eenparig aangenomen door de elf aanwezige leden.

Artikelen 11 en 12

Deze artikelen worden telkens eenparig aangenomen door de tien aanwezige leden.

Artikel 13

Op dit artikel wordt door de heer Boutmans een amendement ingediend (Stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 6) dat voorziet dat het advies of de opmerkingen van de bevoegde minister of overheid binnen een bepaalde termijn moeten worden ingediend. Daardoor wordt vermeden dat de bekendmaking van het verslag onbeperkt kan worden opgeschort.

De commissie wijst erop dat het in artikel 13 van de organieke wet bedoelde advies van de bevoegde minister of overheid enkel betrekking heeft op het al dan niet openbaar maken van een deel of het geheel van het verslag. Dit advies moet binnen een maand worden verstrekt. Deze procedure is ontworpen omdat de verslagen soms vertrouwelijke gegevens bevatten waarvan het niet wenselijk is dat ze openbaar worden gemaakt.

Het Comité beslist echter zelfstandig of het al dan niet met dit advies rekening houdt maar het is wel verplicht om dit advies over de openbaarmaking in zijn verslag op te nemen.

Over de inhoud van het verslag zelf kunnen door de bevoegde minister of overheid geen opmerkingen worden gemaakt. Het Comité is alleen verantwoordelijk voor de inhoud van zijn verslagen en beslist daarover in alle onafhankelijkheid.

Ces rapports sont transmis au Parlement. Ce n'est qu'à partir du moment où le Parlement examine le contenu du rapport en présence du ministre compétent que ce dernier pourra faire ses observations sur le contenu du rapport lui-même.

L'amendement n° 6 est rejeté à l'unanimité des onze membres présents.

L'article est adopté à l'unanimité des onze membres présents.

La commission décide d'apporter une amélioration technique en remplaçant les mots «l'avis» par les mots «cet avis», en vue de préciser qu'il s'agit de l'avis sur la publication prévu à l'alinéa premier.

Article 13bis (nouveau)

M. Boutmans propose, dans son amendement n° 7 (doc. Sénat, n° 1-1268/2), d'insérer un article 13bis (nouveau) qui oblige les autorités judiciaires à fournir au président du Comité P un rapport informatif concernant toute procédure pénale ou disciplinaire à charge d'un fonctionnaire de police.

Cet amendement permet au Comité P d'avoir une vue d'ensemble des problèmes que connaissent les services de police.

Un membre reconnaît que cet amendement renforce les sources d'informations du Comité.

Le représentant du ministre de l'Intérieur souligne que le troisième alinéa de l'article 14 de la loi organique prévoit que l'accord du juge d'instruction est requis en cas d'une instruction judiciaire. Il estime dès lors qu'il faut également prévoir que l'accord du procureur du Roi est requis en cas d'information. Selon l'amendement, le procureur ne peut même plus juger de l'opportunité. Cet amendement pose plusieurs questions :

— qu'entend-on exactement par «procédure pénale» ?

— à partir de quel moment de la procédure y a-t-il devoir d'information ?

Un tel devoir d'information peut aussi avoir des effets négatifs sur le déroulement d'une enquête délicate.

Un membre ne partage pas le point de vue qui vient d'être exposé. Il est extrêmement important que le Comité P ait une vue d'ensemble des plaintes qui sont déposées contre des fonctionnaires de police. Il estime, sans vouloir se prononcer sur le contenu précis des informations à communiquer, que le Comité doit à tout le moins pouvoir se faire une idée

Deze verslagen worden aan het Parlement overgemaakt. Het is pas wanneer het Parlement over de inhoud van het verslag een bespreking houdt met de bevoegde minister dat deze zijn opmerkingen over de inhoud van het verslag zelf kan maken.

Het amendement nr. 6 wordt eenparig verworpen door de elf aanwezige leden.

Het artikel wordt eenparig aangenomen door de elf aanwezige leden.

De commissie beslist om, bij wijze van technische verbetering, het woord «het» in «het advies» te vervangen door het woord «dit» om te verduidelijken dat het gaat over het in het eerste lid bedoelde advies over de openbaarmaking.

Artikel 13bis (nieuw)

De heer Boutmans stelt in amendement nr. 7 (Stuk Senaat, nr. 1-1286/2) voor om een artikel 13bis (nieuw) in te voegen dat de gerechtelijke overheden verplicht om van iedere strafrechtelijke of tuchtrechtelijke procedure ten laste van een politieambtenaar een informatief verslag aan de voorzitter van het Comité P over te maken.

Dit amendement maakt het voor het Comité P mogelijk om een globaal overzicht te krijgen van de problemen die zich in politiediensten voordoen.

Een lid erkent dat dit amendement het Comité meer informatiebronnen bezorgt.

De vertegenwoordiger van de minister van Binnenlandse Zaken wijst erop dat het derde lid van artikel 14 van de organieke wet voorziet dat het akkoord van de onderzoeksrechter nodig is wanneer het een gerechtelijk onderzoek betreft. Hij meent dan ook dat ook voor de opsporingsonderzoeken moet worden bepaald dat het akkoord van de procureur des Konings nodig is. Het amendement geeft de procureur zelfs geen opportuiniteitsbeoordeling meer. Het amendement doet verschillende vragen rijzen :

— wat wordt precies bedoeld met een strafrechtelijke procedure ?

— vanaf welk ogenblik in de procedure bestaat de informatieplicht ?

Een dergelijke informatieplicht kan ook nefast zijn voor het verloop van een delicaat onderzoek.

Een lid is het niet eens met dit standpunt. Voor het Comité P is het van eminent belang om een globaal overzicht te hebben van het geheel van de klachten die worden ingediend lastens politieambtenaren. Zonder zich te willen uitspreken over de precieze inhoud van de mee te delen informatie moet het Comité minstens het aantal en de aard van de klachten op een globale

globale du nombre de plaintes et de la nature de celles-ci. Le Comité P doit non seulement se faire une idée des questions qu'il examine personnellement, à savoir les enquêtes du Service d'enquêtes, mais aussi avoir une vue globale du fonctionnement des services de police.

Il n'empêche que l'amendement devra éventuellement être formulé plus précisément.

Il est proposé d'insérer, entre le premier et le deuxième alinéas de la loi, un alinéa nouveau qui formule cette obligation d'information d'une manière générale.

M. Boutmans dépose un amendement à cette fin (doc. Sénat, n° 1-1268/2, amendement n° 22).

Un membre craint que l'amendement ne risque de nuire gravement aux policiers contre lesquels une plainte est déposée.

Il fut un temps où des policiers dénonçaient presque gratuitement un de leurs collègues pour nuire à sa carrière. Dans certains endroits, ouvrir une instruction était devenu une habitude.

Lorsqu'on décide que le Comité P doit être informé de chaque plainte, cela risque de nuire à la victime de tels abus une deuxième fois. Pour cette raison, elle s'oppose à l'amendement proposé. Cela est une nouvelle ouverture aux abus. L'amendement risque aussi de donner une image très négative de l'ensemble des services de police.

Plusieurs membres ne partagent pas cet avis. Comme on l'a déjà expliqué dans l'exposé introductif, la mission du Comité n'est pas d'examiner des plaintes contre les fonctionnaires de police. L'amendement permettra au Comité de donner un aperçu chiffré, pour l'ensemble du territoire, du nombre de plaintes à charge de fonctionnaires de police. Même si les plaintes sont non fondées ou malveillantes, ce chiffre est pertinent.

Lors de la discussion du dernier rapport annuel, les commissions de suivi ont attiré l'attention du Comité P sur le caractère incomplet et le manque de caractère scientifique du matériel chiffré qu'il a utilisé pour ses analyses, en ce qui concerne précisément les plaintes à charge de fonctionnaires de police. Le Comité P l'a d'ailleurs reconnu explicitement dans son rapport annuel, mais il a souligné qu'il ne disposait d'aucun moyen légal pour obtenir ces données.

Évidemment, cela n'enlève rien au fait que les chiffres en question doivent être mis en rapport avec les plaintes qui sont classées sans suite, parce qu'elles ne sont pas fondées.

Le représentant du gouvernement abonde dans le même sens. Les abus invoqués par l'intervenante exis-

manier kunnen kwantificeren. Het Comité P moet niet alleen inzicht verwerven in de thema's die het zelf onderzoekt, de onderzoeken van de Dienst Enquêtes, maar ook een overzicht hebben over het globale functioneren van de politiediensten.

Dit belet niet dat het amendement eventueel preciezer moet worden geformuleerd.

Voorgesteld wordt om tussen het eerste en tweede lid van de wet een nieuw lid in te voegen dat deze informatieverplichting op een algemene manier formuleert.

De heer Boutmans dient te dien einde een amendement in (Stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 22).

Een lid vreest dat het amendement ernstig nadeel dreigt te berokkenen aan de politieambtenaren waartegen klacht wordt ingediend.

Er was een tijd waarin politiemensen nagenoeg zonder reden een collega beschuldigden om diens loopbaan te schaden. Op sommige plaatsen was het instellen van een onderzoek een gewoonte geworden.

Wanneer men beslist dat het Comité P op de hoogte moet worden gebracht van elke klacht, dreigt het slachtoffer van dergelijke misbruiken een tweede keer slachtoffer te worden. Daarom verzet ze zich tegen het voorgestelde amendement. Dit leidt tot nieuwe misbruiken. Het amendement dreigt ook een zeer negatief beeld op te hangen van de politiediensten in hun geheel.

Verschillende leden delen deze mening niet. Zoals reeds in de inleidende uiteenzetting werd uiteengezet is het niet de opdracht van het Comité om klachten tegen politieambtenaren te onderzoeken. Het amendement zal het Comité in staat stellen om een cijfermatig overzicht te geven over het ganse grondgebied van het aantal klachten lastens politieambtenaren. Zelfs als de klachten ongegrond of kwaadwillig zijn, is dit cijfer relevant.

De begeleidingscommissies hebben het Comité P, bij de bespreking van het laatste jaarverslag, gewezen op de onvolledigheid en het gebrek aan wetenschappelijkheid van het cijfermateriaal dat het gebruikte voor zijn analyses, precies met betrekking tot de klachten lastens politieambtenaren. Het Comité P heeft dit trouwens uitdrukkelijk erkend in zijn jaarverslag maar heeft erop gewezen dat het over geen enkel wettelijk middel beschikte om deze gegevens te verkrijgen.

Uiteraard belet dit niet dat deze cijfers moeten worden gerelateerd aan de klachten die, wegens hun ongegrondheid, zonder gevolg worden geclasseerd.

Ook de vertegenwoordiger van de regering treedt dit standpunt bij. De door spreekster aangehaalde

tent et doivent être combattus, mais l'amendement proposé n'aura aucune incidence, ni positive, ni négative en l'espèce.

L'amendement ne prévoit qu'une simple information lorsqu'une instruction est ouverte.

La pratique des plaintes entre policiers ou pour paralyser une instruction judiciaire, existe. Lorsqu'une telle plainte est déposée, un dossier est ouvert par le parquet. Quand l'intéressé se porte candidat pour une promotion et que l'on demande, selon les procédures actuelles et futures, l'avis du procureur général, le parquet est à même de dire ce qu'il pense du bien-fondé de la plainte.

L'amendement permet au Comité P d'avoir une idée exacte du nombre de dossiers ouverts à charge de policiers. Cela est un élément d'ordre statistique qui lui permet de mieux faire son travail.

Un membre demande si l'on ne donne pas une image faussée des éventuels abus policiers en reprenant dans ces statistiques de nombreuses plaintes non fondées.

Lorsque bon nombre de plaintes ne sont pas fondées, le Comité P pourra remarquer qu'il n'est pas normal que les policiers puissent être victimes de plaintes déloyales ou gratuites pour paralyser une enquête judiciaire.

Une intervenante fait remarquer que des membres de corps de police peuvent être, à leur insu, l'objet de plaintes abusives. La carrière des fonctionnaires de police est plus fragile puisqu'ils travaillent dans un milieu particulier.

Elle donne l'exemple d'un colonel de la gendarmerie qui était accusé par l'opposition politique du conseil communal, d'avoir reçu du bourgmestre des pavés de rue. L'opposition a trouvé un officier de la police judiciaire qui a lancé une enquête judiciaire à charge du colonel. Le temps que cela a pris avant que cette affaire fut classée sans suite, a été une période très pénible pour le gendarme en question. Pour cette raison elle continue à s'opposer à l'amendement.

Plusieurs membres font remarquer que cet amendement n'a rien à voir avec ces pratiques.

Un sénateur attire l'attention de l'intervenante sur l'article 26 de la loi organique :

« Tout membre d'un service de police qui constate un crime ou un délit commis par un membre d'un service de police rédige un rapport d'information et le communique dans les quinze jours au chef du Service d'enquêtes P. »

misbruiken bestaan en dienen bestreden te worden maar het voorgestelde amendement zal dit geenszins, in positieve of in negatieve zin, beïnvloeden.

Het amendement bepaalt slechts dat het Comité P op de hoogte moet worden gebracht van de onderzoeken die worden ingesteld.

Het gebeurt inderdaad dat politiemensen klachten indienen tegen collega's of dat klachten worden ingediend om een gerechtelijk onderzoek te verlammen. Wanneer een dergelijke klacht wordt ingediend, stelt het parket een dossier samen. Wanneer de betrokkene kandidaat is voor een bevordering en wanneer, overeenkomstig de huidige en toekomstige procedures, het advies van de procureur-generaal wordt ingewonnen, kan het parket zeggen of het de klacht al dan niet gegrond acht.

Het amendement stelt het Comité P in staat zich een exact beeld te vormen van het aantal dossiers dat ten laste van politiemensen wordt aangelegd. Het Comité P beschikt aldus over statistische gegevens waardoor het beter zijn werk kan doen.

Een lid vraagt of, als er veel ongegrond klachten in deze statistiek worden opgenomen, er geen vertekend beeld wordt gegeven van de mogelijke politiemisbruiken.

Wanneer heel wat klachten niet gegrond zijn, kan het Comité P erop wijzen dat het niet normaal is dat politiemensen het slachtoffer worden van valse of ongegronde klachten die ertoe strekken het gerechtelijk onderzoek te verlammen.

Een spreekster merkt op dat leden van politiekorpsen het slachtoffer kunnen worden van ongegronde klachten zonder dat zij het zelf weten. De loopbaan van politieambtenaren is brozer omdat zij in een bijzonder milieu werkzaam zijn.

Zij geeft het voorbeeld van een rijkswachtkolonel die door de politieke oppositie in de gemeenteraad ervan beschuldigd werd van de burgemeester straatstenen te hebben gekregen. De oppositie heeft een officier van de gerechtelijke politie gevonden die ten laste van de kolonel een gerechtelijk onderzoek heeft ingesteld. De periode die verstreken is alvorens deze zaak geseponneerd werd, was een zeer moeilijke periode voor de betrokken rijkswachter. Daarom blijft ze zich verzetten tegen het amendement.

Verschillende leden merken op dat dit amendement niets van doen heeft met die praktijken.

Een senator vestigt de aandacht van spreekster op artikel 26 van de organieke wet :

« Elk lid van een politiedienst dat een misdaad of een wanbedrijf gepleegd door een lid van een politiedienst vaststelt, stelt daarover een informatief verslag op en bezorgt dat binnen vijftien dagen aan het hoofd van de Dienst Enquêtes P. »

Cet article laisse néanmoins la porte ouverte à l'abus évoqué par l'intervenante.

L'amendement n° 7 est retiré.

L'amendement n° 22 est adopté par 7 voix contre 2, et une abstention.

Articles 14 et 15

Ces articles sont tous deux adoptés à l'unanimité des 10 membres présents.

Article 16

Par cet article, les auteurs de la proposition de loi tentent de prévoir une trop grande mainmise des parquets sur le service d'enquêtes du Comité permanent P.

Un membre déclare que s'il comprend la volonté des auteurs, il n'en estime pas moins que la formulation de la première phrase est particulièrement malheureuse. En soulignant que l'exécution des enquêtes judiciaires ne peut mettre en péril l'exécution des autres missions du service d'enquêtes, on bouleverse totalement l'ordre des choses.

Les services d'enquêtes du Comité P doit d'abord exécuter les missions du Comité P.

En utilisant, dans cet article, les mots «autres missions», l'on donne à tort l'impression que les missions en question sont secondaires. Or, ce sont au contraire les missions judiciaires qui sont l'exception et dont il faut limiter le nombre à un minimum.

Au cours des dernières années, on a constaté que les parquets confiaient de plus en plus d'instructions au service d'enquêtes, ce qui compromet réellement leur propre mission ainsi que celle du Comité lui-même.

Voilà pourquoi la proposition contient deux mécanismes de sécurité. Le premier, qui est prévu au présent article, consiste à laisser le ministre de la Justice décider, sur proposition du Comité permanent P lui-même, quand le service d'enquêtes intervient.

Le deuxième mécanisme de sécurité, inséré à l'article 18 de la proposition de loi, prévoit que deux tiers au maximum des membres du service d'enquête peuvent être chargés d'une instruction et que le chef du service d'enquêtes ne peut confier aux autres membres l'exécution des réquisitions qu'il reçoit des autorités judiciaires qu'à la condition que le président du Comité permanent P marque son accord.

L'intervenant estime que ces précautions ne suffiront pas, même s'il espère que la solution proposée limitera à l'avenir l'ampleur du problème.

Sur le fond, il estime que le service d'enquête est d'abord au service du Comité P et, indirectement, au

Dit artikel maakt het door spreekster aangehaalde misbruik wel mogelijk.

Amendement nr. 7 wordt ingetrokken.

Amendement nr. 22 wordt aangenomen met zeven tegen twee stemmen bij een onthouding.

Artikelen 14 en 15

Deze artikelen worden telkens eenparig aangenomen door de tien aanwezige leden.

Artikel 16

In dit artikel proberen de indieners van het wetsvoorstel een al te grote beslaglegging door de parketten op de Dienst Enquêtes van het Vast Comité P te beperken.

Een lid begrijpt weliswaar de bedoeling van de indieners maar meent dat de formulering van de eerste zin bepaald ongelukkig is. Door te stellen dat de uitvoering van het gerechtelijk onderzoek de uitvoering van de andere opdrachten van de Dienst Enquêtes niet in het gedrang mag brengen, wordt de wereld op zijn kop gezet.

De Dienst Enquêtes van het Comité P moet in de eerste plaats de opdrachten van het Comité P uitvoeren.

Door in dit artikel te spreken van «andere opdrachten» geeft men verkeerdelijk de indruk dat zij bijkomstig zijn. Precies het omgekeerde is waar: het zijn de gerechtelijke opdrachten die de uitzondering zijn en die tot een minimum moeten worden beperkt.

De laatste jaren werd vastgesteld dat de Dienst Enquêtes steeds meer belast wordt met gerechtelijke onderzoeken door de parketten waardoor hun eigenlijke opdracht, en die van het Comité zelf, werkelijk in het gedrang komen.

Om die reden zijn twee veiligheidsmaatregelen ingebouwd in het voorstel. Een eerste in dit artikel door de minister van Justitie, op voorstel van het Vast Comité P zelf, te laten bepalen wanneer de Dienst Enquêtes wordt ingeschakeld.

Een tweede veiligheidsmaatregel is voorzien in artikel 18 van het wetsvoorstel waarbij enerzijds bepaald wordt dat maximaal twee derde van de leden van de Dienst Enquêtes met gerechtelijke onderzoeken mogen worden belast en anderzijds dat het hoofd van de Dienst Enquêtes de vorderingen van de gerechtelijke overheden slechts aan de andere leden mag opdragen als de voorzitter van het Vast Comité P hiervoor zijn toestemming geeft.

Spreker meent dat deze veiligheidsmaatregelen niet zullen volstaan alhoewel hij hoopt dat de voorgestelde oplossing het probleem in de toekomst zal beperken.

Ten gronde meent hij dat de Dienst Enquêtes in de eerste plaats ten dienste staat van het Comité P en,

service du Parlement. En réalité, le service d'enquêtes devient un organe du pouvoir exécutif au service des parquets. Cette évolution ne l'enchanté guère.

Plusieurs membres partagent ce point de vue.

L'article est adopté par six voix et deux abstentions.

Articles 17 et 18

Ces articles sont adoptés par les huit membres présents.

Article 19

M. Daras dépose un amendement à cet article (Doc. Sénat, n° 1-1268/2, amendement n° 9) qui propose de conserver la composition actuelle du Comité permanent R, à savoir cinq membres permanents.

L'auteur de l'amendement se réfère au point de vue qu'il a fait valoir lors de la discussion générale sur la composition du Comité R.

L'amendement n° 9 est rejeté à l'unanimité des huit membres présents.

L'article est adopté à l'unanimité des huit membres présents.

Articles 20 à 24

Ces articles sont adoptés à l'unanimité des huit membres présents.

Article 24bis (nouveau)

M. Boutmans dépose un amendement (Doc. Sénat, n° 1-1268/2, amendement n° 8), qui vise à insérer un article 24bis nouveau.

L'objet de cet amendement est d'étendre la portée du contrôle exercé par le Comité R à la classification telle que visée dans la loi relative à la classification et aux habilitations de sécurité. L'auteur attire l'attention sur le fait que cette loi ne prévoit aucun contrôle.

L'amendement permettrait donc de résoudre un problème fondamental. L'intervenant ne voit aucune objection au principe selon lequel le gouvernement a la compétence de déclarer certaines informations secrètes et de désigner la personne compétente pour classer une information. Toutefois, il estime qu'il faut que le Comité R exerce un contrôle. Il attire l'attention sur le fait que le droit de contrôle parlementaire est inexistant en la matière.

onrechtstreeks, van het Parlement. In werkelijkheid wordt de Dienst Enquêtes een orgaan van de uitvoerende macht ten dienste van de parketten. Hij is niet gelukkig met deze evolutie.

Verschillende leden treden dit standpunt bij.

Het artikel wordt aangenomen met 6 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikelen 17 en 18

Deze artikelen worden telkens eenparig aangenomen door de 8 aanwezige leden.

Artikel 19

De heer Daras dient op dit artikel een amendement in (Stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 9) waarin wordt voorgesteld om de huidige samenstelling van het Vast Comité I, vijf permanente leden, te behouden.

De indiener van het amendement verwijst naar het standpunt dat hij heeft ingenomen tijdens de algemene bespreking over de samenstelling van het Comité I.

Amendement nr. 9 wordt eenparig verworpen door de acht aanwezige leden.

Het artikel wordt eenparig aangenomen door de acht aanwezige leden.

Artikelen 20 tot en met 24

Deze artikelen worden telkens eenparig aangenomen door de 8 aanwezige leden.

Artikel 24bis (nieuw)

De heer Boutmans dient een amendement in (Stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 8) waarin wordt voorgesteld een nieuw artikel 24bis in te voegen.

Doel van dit amendement is het toezicht van het Comité I uit te breiden tot de classificatie, als bedoeld in de wet betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen. De indiener wijst erop dat deze wet geen enkele controle voorziet.

Door het amendement wordt dus een fundamenteel probleem opgelost. Spreker heeft geen enkel probleem met het principe dat de regering de bevoegdheid heeft om informatie geheim te verklaren en aan te wijzen wie bevoegd is om een informatie te classificeren. Wel meent hij dat daarop toezicht moet worden uitgeoefend door het Comité I. Hij wijst erop dat het parlementair controlerecht in deze aangelegenheid onbestaande is.

Un membre fait remarquer qu'un tel contrôle n'est pas explicitement prévu par la loi sur les classifications et les habilitations de sécurité. La loi du 18 juillet 1991, par contre, donne au Comité R une compétence spécifique et un droit de contrôle sur tous les documents des services de renseignements, y compris l'application que ceux-ci font de la loi sur la classification.

La commission se rallie à ce point de vue.

Il est clair que chaque classification effectuée par les services de renseignements en application de la loi relative à la classification et aux habilitations de sécurité relève du contrôle du Comité R. L'amendement va trop loin, parce que le Comité R n'est pas compétent pour juger de la classification faite par d'autres services publics.

L'amendement n° 8 est rejeté à l'unanimité des neuf membres présents.

Articles 25 à 27

Ces articles sont adoptés à l'unanimité des huit membres présents.

Article 28

M. Daras dépose un amendement (doc. Sénat, n° 1-1268/2, amendement n° 10), visant à supprimer cet article.

Cet amendement est lié à l'amendement n° 9 à l'article 19 visant à maintenir la composition actuelle du Comité R. L'amendement n° 10 vise à maintenir la collégialité au sein du Comité R.

Étant donné que l'amendement n° 9 a été rejeté, cet amendement n'a plus d'objet.

À cet amendement, M. Daras a également déposé un amendement subsidiaire (doc. Sénat, n° 1-1268/2, amendement n° 16) qui tend à compenser la réduction du Comité R à un président et deux membres non permanents par l'installation d'un auditorat.

Cet auditorat serait composé de trois membres. Les membres de l'auditorat :

- participent à l'instruction des plaintes et dénonciations;
- procèdent à la synthèse des rapports du Service d'enquêtes;
- participent à l'instruction des recours introduits auprès du Comité R en application de la loi portant création d'un organe de recours en matière d'habilitation de sécurité;
- conservent, tiennent à jour et mettent à la disposition la documentation relative aux missions et à la jurisprudence du Comité permanent R;

Een lid merkt op dat de wet betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen niet uitdrukkelijk in een dergelijke controle voorziet. Daar staat tegenover dat de wet van 18 juli 1991 aan het Comité I een specifieke bevoegdheid en een recht van controle verleent op alle documenten van de inlichtingendiensten, met inbegrip van de manier waarop deze diensten de wet betreffende de classificatie uitvoeren.

De commissie is met die zienswijze eens.

Het is duidelijk dat elke classificatie die gebeurt, met toepassing van de wet betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, door de inlichtingendiensten onder het toezicht van het Comité I valt. Het amendement gaat te ver omdat het Comité I niet bevoegd is om een oordeel te vellen over de classificatie die gebeurt door andere overheidsdiensten.

Amendement nr. 8 wordt eenparig verworpen door de negen aanwezige leden.

Artikelen 25 tot en met 27

Deze artikelen worden telkens eenparig aangenomen door de acht aanwezige leden.

Artikel 28

De heer Daras stelt bij amendement voor dit artikel te doen vervallen (Stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 10).

Dit amendement hangt samen met amendement nr. 9 op artikel 19, dat de huidige samenstelling van het Comité I wil behouden. Amendement nr. 10 wil de collegiale besluitvorming in het Comité I bewaren.

Aangezien amendement nr. 9 verworpen is, dient dit amendement geen doel meer.

De heer Daras heeft op dit amendement ook een subsidiair amendement ingediend (Stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 16). Daarmee wil hij het beperken van het Comité I tot één voorzitter en twee niet-vaste leden opvangen door een auditoraat op te richten.

Het auditoraat zou drie leden tellen. Die leden :

- nemen deel aan het onderzoek van de klachten en de aangiften;
- maken een synthese van de verslagen van de Dienst Enquêtes;
- nemen deel aan het onderzoek van de beroepen die bij het Vast Comité I zijn ingesteld met toepassing van de wet tot oprichting van een beroepsorgaan inzake veiligheidsmachtigingen;
- houden de gegevens over de opdrachten en de jurisprudentie van het Vast Comité I bij, bewaren ze en stellen ze ter beschikking;

— préparent les rapports annuels du Comité permanent R.

Cet amendement est rejeté à l'unanimité des neuf membres présents.

L'article est adopté à l'unanimité des neuf membres présents.

Articles 29 et 30

Ces articles sont adoptés à l'unanimité des huit membres présents.

Article 31

À cet article, un amendement (doc. Sénat, n° 1-1282/2, amendement n° 11) est déposé par M. Daras, visant à supprimer l'article. Cet amendement est lié à l'amendement n° 9 à l'article 19 et vise à garder la compétence du vice-président en cas d'absence du président.

L'amendement est rejeté à l'unanimité des huit membres présents.

L'article est adopté à l'unanimité des huit membres présents.

Article 31bis (nouveau)

M. Daras dépose un amendement (doc. Sénat, n° 1-1282/2, amendement n° 17) visant à insérer dans le chapitre III de la loi organique une section 3 intitulée «L'auditorat des services de renseignements», composé de trois nouveaux articles (51bis, ter et quater).

Cet amendement vise à définir les missions, les conditions de nomination et le statut financier de l'auditorat proposé par l'amendement n° 16.

À la suite du rejet de l'amendement n° 16, cet amendement devient sans objet.

Article 32

À cet article, un amendement (doc. Sénat, n° 1-1282/2, amendement n° 12) est déposé par M. Daras. Cet amendement vise à renforcer le rôle du greffier.

L'amendement n° 12 est rejeté à l'unanimité des huit membres présents.

L'article est adopté à l'unanimité des neuf membres présents.

Article 33

Cet article confère au Sénat et à la Chambre des représentants le pouvoir de modifier eux-mêmes le règlement d'ordre intérieur des comités permanents. L'expérience acquise au sein des commissions de suivi

— bereiden het jaarverslag van het Vast Comité I voor.

Het amendement wordt eenparig verworpen door de negen aanwezige leden.

Het artikel wordt eenparig aangenomen door de negen aanwezige leden.

Artikelen 29 en 30

Deze artikelen worden telkens eenparig aangenomen door de acht aanwezige leden.

Artikel 31

De heer Daras stelt bij amendement (Stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 11) voor dit artikel te doen vervallen. Het amendement hangt samen met amendement nr. 9 op artikel 19 en wil dat de ondervoorzitter bevoegd blijft bij afwezigheid van de voorzitter.

Het amendement wordt eenparig verworpen door de acht aanwezige leden.

Het artikel wordt eenparig aangenomen door de acht aanwezige leden.

Artikel 31bis (nieuw)

De heer Daras stelt bij amendement (Stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 17) voor in hoofdstuk III van de organieke wet een afdeling 3 in te voegen onder het opschrift «Het auditoraat van de inlichtingendiensten», dat uit drie nieuwe artikelen bestaat (artikel 51bis, artikel 51ter en artikel 51quater).

Het amendement bepaalt de taken, de benoemingsvoorwaarden en het financieel statuut van het auditoraat voorgesteld bij amendement nr. 16.

Aangezien amendement nr. 16 verworpen werd, heeft dit amendement geen zin meer.

Artikel 32

De heer Daras dient een amendement op dit artikel in (Stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 12). Zijn amendement streeft ernaar de rol van de griffier te versterken.

Amendement nr. 12 wordt eenparig verworpen door de acht aanwezige leden.

Het artikel wordt eenparig aangenomen door de negen aanwezige leden.

Artikel 33

Dit artikel geeft Senaat en Kamer van volksvertegenwoordigers de bevoegdheid om zelf het huishoudelijk reglement van de Vaste Comités te wijzigen. De ervaring in de begeleidingscommissies heeft geleerd

a révélé que le règlement d'ordre intérieur était tellement strict qu'il était la cause du mauvais fonctionnement durable des comités. Ces derniers n'ont plus pu modifier eux-mêmes leur règlement d'ordre intérieur, parce qu'ils ne comptaient plus, en leur sein, le nombre de membres requis pour ce faire.

L'article est adopté à l'unanimité des huit membres présents.

Article 34

À cet article, un amendement (doc. Sénat, n° 1-1282/2, amendement n° 13) est déposé par M. Daras. À la suite du rejet de l'amendement n° 9, cet amendement est devenu sans objet.

L'article est adopté à l'unanimité des huit membres présents.

Article 35

Cet article est adopté à l'unanimité des huit membres présents.

Article 36

À cet article, un amendement (doc. Sénat, n° 1-1268/2, amendement n° 14) est déposé par M. Daras. Cet amendement est lié à l'amendement n° 12 et vise à préciser et à renforcer le rôle du greffier notamment en lui confiant la direction du personnel.

À la suite du rejet de l'amendement n° 12, cet amendement est devenu sans objet.

L'article est adopté à l'unanimité des huit membres présents.

Article 37

À cet article, un amendement (doc. Sénat, n° 1-1268/2, amendement n° 15) est déposé par M. Daras. Cet amendement vise à soumettre les membres du Comité permanent R, son greffier, les membres de son Service d'enquêtes et de son personnel aux lois pénales militaires en ce qui concerne la trahison et l'espionnage. Le Comité R a en effet estimé, dans son étude sur « les devoirs de secret auxquels sont tenus les membres des services de renseignements », que la responsabilité pénale du comité n'a pas été fixée à la hauteur de l'importance de ces missions.

L'amendement est rejeté par huit voix contre une.

L'article est adopté à l'unanimité des neuf membres présents.

Article 37bis (nouveau)

Le gouvernement dépose un amendement (doc. Sénat, n° 1-1268/2, amendement n° 19) permettant aux magistrats du parquet d'exercer un mandat au sein du Comité P, tout en conservant leur place sur la liste de rang et leur ancienneté.

dat het huishoudelijk reglement dusdanig stringent was dat het aanleiding was tot besteding van de slechte werking van de comités. Zelf konden de comités het huishoudelijk reglement niet meer wijzigen omdat ze niet langer over het vereiste aantal leden beschikten.

Het artikel wordt eenparig aangenomen door de acht aanwezige leden.

Artikel 34

De heer Daras dient op dit artikel een amendement in (Stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 13). Omdat amendement nr. 9 verworpen is, heeft dit amendement geen zin meer.

Het artikel wordt eenparig aangenomen door de acht aanwezige leden.

Artikel 35

Het artikel wordt eenparig aangenomen door de acht aanwezige leden.

Artikel 36

De heer Daras dient op dit artikel een amendement in (stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 14). Het amendement hangt samen met amendement nr. 12 en heeft tot doel de taak van de griffier beter af te bakenen en te versterken door hem onder meer de leiding over het personeel op te dragen.

Aangezien amendement nr. 12 verworpen is, heeft dit amendement geen zin meer.

Het artikel wordt eenparig aangenomen door de acht aanwezige leden.

Artikel 37

De heer Daras dient op dit artikel een amendement in (Stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 15), waarmee hij de leden van eht Vast Comité I, de griffier, de leden van de Dienst enquêtes en het personeel wil onderwerpen aan de militaire strafwetten wat betreft hoogverraad en spionage. In zijn studie over de geheimhoudingsplicht waartoe de leden van de inlichtingendiensten zijn gehouden was het Comité I immers van oordeel dat de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van het Comité geen gelijke tred houdt met de omvang van zijn opdrachten.

Het amendement wordt verworpen met acht stemmen tegen één stem.

Het artikel wordt eenparig aangenomen door de negen aanwezige leden.

Artikel 37bis (nieuw)

De regering dient een amendement in (Stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 19) dat het voor de parketmagistraten mogelijk maakt om een mandaat in het Comité P uit te oefenen, met behoud van hun plaats op de ranglijst en hun anciënniteit.

L'amendement est adopté à l'unanimité des huit membres présents.

Articles 38 et 39

Ces articles sont tous deux adoptés à l'unanimité des huit membres présents.

Article 39bis (nouveau)

M. Daras dépose un amendement (doc. Sénat, n° 1-1268/2, amendement n° 18) visant à insérer un nouvel article qui impose des sanctions en cas de refus des services de police et de renseignements de communiquer des documents. Une telle menace rendrait le contrôle plus efficace.

L'amendement est rejeté par six voix contre une et une abstention.

Articles 40 et 41

Ces articles sont chacun adopté à l'unanimité des huit membres présents.

Article 42

Le gouvernement dépose un amendement (doc. Sénat, n° 1-1268/2, amendement n° 20) à cet article, visant à introduire dans la présente loi une disposition relative à l'entrée en vigueur de l'article 37bis (nouveau), proposé par l'amendement n° 19.

L'amendement est adopté à l'unanimité des huit membres présents.

L'article, tel qu'amendé, est également adopté à l'unanimité des huit membres présents.

IV. VOTE FINAL

L'ensemble de la proposition de loi a été adopté par 8 voix et 2 abstentions.

Le présent vote rend caduque la proposition de loi n° 1-390/1.

*
* *

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des 9 membres présents.

La rapporteuse,
Jeannine LEDUC.

La présidente,
Joëlle MILQUET.

Het amendement wordt eenparig aangenomen door de acht aanwezige leden.

Artikelen 38 en 39

Deze artikelen worden telkens eenparig aangenomen door de acht aanwezige leden.

Artikel 39bis (nieuw)

Bij amendement (Stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 18) stelt de heer Daras voor een nieuw artikel in te voegen dat strafsancities oplegt wanneer de politie- en inlichtingendiensten weigeren documenten over te zenden. Dreigen met strafsancities kan de doelmatigheid van het toezicht ten goede komen.

Het amendement wordt verworpen met zes stemmen tegen een stem bij een onthouding.

Artikelen 40 en 41

Deze artikelen worden eenparig aangenomen door de acht aanwezige leden.

Artikel 42

Bij amendement (Stuk Senaat, nr. 1-1268/2, amendement nr. 20) stelt de regering voor aan dit artikel een bepaling toe te voegen over de inwerkingtreding van artikel 37bis (nieuw), voorgesteld bij amendement nr. 19.

Het amendement wordt eenparig aangenomen door de acht aanwezige leden.

Het aldus geamendeerde artikel wordt eveneens eenparig aangenomen door de acht aanwezige leden.

IV. EINDSTEMMING

Het wetsvoorstel in zijn geheel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

Ten gevolge van deze stemming vervalt het wetsvoorstel nr. 1-390/1.

*
* *

Dit verslag wordt eenparig goedgekeurd door de 9 aanwezige leden.

De rapporteur,
Jeannine LEDUC.

De voorzitter,
Joëlle MILQUET.